

KRISLAI

BET DAR TIK PRADŽIA
VILNIAUS SUKAKTIS
KUR MŪSŲ UNIJOS?
IR KO NEBEEŠDARINĖJO
KODĖL NEVALIA VESTI?
ŽIAURIAUSIA ISTORIJOJE

A. Bimba

Vistems labai džiugu, kad "Laisvės" direktorių ruoštas vajuas atidarymas taip gražiai pavyko. Bet ne valandėlei nepamirškime, jog tai tik didelės rugiapiūtės pradžia. Didelis ir nelengvas darbas tebestovi prieš mums.

Visi skaitytojai nuoširdžiausiai kviečiami į vajuas darbą. Padėkite mūsų vakininkams. Pirmiausia patikrinkite savo prenumeras. Nevilkinkite su atsinaujinimu ne tik savo prenumeras, bet ir tų, kuriems esate užrašę "Laisvę" Lietuvoje. Paaugokite pagal išgalę į vajuas fondą.

Visi rūpinkimės tikslą pasiekti nustatytu laiku - su pabaiga metų.

Ta pačia proga norisi žodelį tarti ir Lietuvos Literatūros Draugijos nariams. Svarbu ne vienam neišsibrauti dėl duoklių nepasimokėjimo. Patikrinkite savo narystės stovį. Ar jau esate pasimokėję duokles už šiuos metus?

Jau žinote, kad šį sekmadienį Laisvės salėje Lietuvos Moterų Klubas ruošia Tarybų Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukakties minėjimą. Šios plačios New Yorko apylinkės lietuviams proga suiprinti savo meilę gimtajam kraštui šiame minėjime. Bus gerų kalbų, linksmų dainų ir skanių vaišių.

Kas pasidarė? Kodėl taip nutilo mūsų didžiosios darbo unijos? Iš jų seniai nežodžio nesigirdi apie infliaciją, kainų kilimą, darbo žmonių pragyvenimo naštos sunkėjimą.

Spalio 5 dieną per radiją buvo paskelbta vieno aukšto valdžios pareigūno pranešystė, kad per ateinančius kelis mėnesius kainos dar pakils visu desėtku procentų! Proga darbo unijoms susirūpinti, protestuoti, šaukti ir imobilizuoti darbininkus į kovą. Bet nežodelio...

Praeitais prezidentiniais rinkimais būtų prieita net prie blauriausių šlykštybių. Karštas Prez. Nixono šalininkas pasakoją senatiniam komitetui, kaip jis surado ir pasamdė merginą, kuri sutiko išstiegti visiška nuoga, lakstyti prie viešbučio, kuriame senatorius Muskis buvo apsisėjęs, ir šaukti: "Senatoriau, aš tave myliu!"

Visame katalikiškame pasaulyje yra labai išgarsėjęs vyskupas Fulton Sheen kaip didelis švietėjas. Todėl jo žodis yra autoritetingas.

Kodėl katalikų bažnyčios

Kongreso subkomitetas ragina sulaikyti skerdynes Čilėje

Washingtonas. Kongreso subkomitetas Lotynų Amerikos reikalais vienbalsiai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią prez. Nixono tuoj veikti, kad skerdynės Čilėje būtų sulaikytos.

Aštuoni kongresmenai pasiūlė Kongresui bilių tuo klausimu. Jie nurodo, kad Čilėje tūkstančiai intelektualų, buvusių liaudies valdžios pareigūnų, studentų ir darbininkų kankinami kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. Daugeliui mirtis. Jiems reikalinga skubi pagalba.

Jungtinės Valstijos turėtų reikalauti, kad politiniai ka-

Kinijai siūlyta nepuolimo sutartis

Taškentas, TSRS. Leonidas Brežnevus čia kalbėdamas pasakė, kad birželio mėnesį Tarybų Sąjunga siūlė Kinijai nepuolimo sutartį ir vis laukė atsakymo.

Bet Kinija iki šiol oficialiai nieko nepasakė šiuo svarbiu klausimu, sakė Brežnevus. Pasirodo, kad Kinija nenori nepuolimo sutarties su TSRS.

WASHINGTONAS. Senatus Kennedy atidarė Čilės fašistų teroro tyrinėjimą ir reikalavo, kad Jungtinės Valstijos priglautų iš Čilės pabėgusius antifašistus.

Washingtonas. Per šiu metų pirmuosius 6 mėnesius Jungtinėse Valstijose kriminalizmas pakilo 4 procentais, raportuoja FBI.

Per tą patį laikotarpį žmogžudystės pakilo 9%.

kunigams draudžiama vesti žmonas ir kurti šeimas? Vyskupas Sheen atsako:

"Kaip jūs mylėtumėte žmonai atmetę visas kitas meiles, taip meilė Kristui atmeta visas kitas meiles".

Vadinasi, kunigas turi būti nužmogintinas. Jis negali mylėti moters. Jis negali nieko mylėti. Jis kunigas!

1969 metais buvo papildyta visoje darbininkų judėjimo istorijoje žiauriausia žmogžudystė. Buvo išžudyta visa Jablonskių šeima - tėvas, motina ir dukra. Todėl, kad tėvas buvo anglikasių unijos veikėjas, pažangiųjų anglikasių vadas kandidatas į Jungtinės Anglikasių Unijos prezidentus, kuriuo tuo metu buvo Tony Boyle.

Dabar Boyle suareštuotas ir kaltinamas, kad iš unijos išdo pasamdė žmogžudžius, kurie tą šeimą išžudė.

Kaip žinia, tie žmogžudžiai tapo sulmti ir jau nubauti. Jeigu bus rastas kaltu, Boyle irgi susilauks panašios bausmės.

liniai būtų paleisti. Rezoliucijoje taipgi pasakyta, kad Jungtinės Valstijos turėtų priglauti iš Čilės pasitraukusius arba išstremus antifašistinius kovotojus.

Šie kongresmenai taipgi ragina Jungtines Tautas imtis priemonių, kaip geriau apsaugoti antifašistų gyvastis ir sulaikyti jų kankinimus.

Senatas nutarė sulaikyti visokią Čilei paramą, iki bus ten atseigtos žmoniškumo teisės.

AFL-CIO susirūpino maisto kainų kilimu

Washingtonas. AFL-CIO viršininkai skelbia, kad sekamoji AFL-CIO konvencija šį mėnesį turės rimtai aptarti pragyvenimo kainų kilimą ir darbo žmonių skriaudą.

Konvencijoje bus nustatytos gairės kovai prieš kainų kilimą. Teks sudaryti planus unijų reikalavimams darbininkams didesnių algų. Netrukus gali iškilti nemaža streikų.

Unijos reikalauja panaikinti bazes

Blackpool. Anglijos Darbo Unijų kongresas priėmė rezoliuciją, kuri reikalauja Anglijos valdžios imtis žygių likvidavimui visų Jungt. Valstijų militarinių bazių Anglijos žemėje.

Rezoliucijoje pasisakyta, kad tų bazių panaikinimas žymiai prisidėtų prie tarptautinio susitarimo nusiginkluoti ir taiką išlaikyti.

Kongresas pasisakė už bendradarbiavimą su Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių unijomis, taipgi prieš Anglijos įstojimą į Bendrąją rinką.

BALDAI ĮTARPTAUTINĘ PARODĄ

VILNIUS. Maskvoje įvyko tarptautinė specializuota paroda "Mokyklų įrengimai 73". Parodoje buvo ekspozuojami Panevėžio miesto baldžių darbai: mokinio staliukas su kėdute, fizikos ir chemijos kabinetų stalai, laboratorinė traukos spinta.

Aukšto įvertinimo susitį peržiūrėti užrekorduotas jo raštinėje pasikalbėjimų juostelės.

Advokatai reikalauja, kad Nixonas skaitytųsi su teisėju Sirica nuosprendžiu tas juostelės ir kitus dokumentus priduoti teismui peržiūrėti.

Socialistai laimėjo

Paryžius. Prancūzijos apygardų rinkimuose daugiausia laimėjo Socialistų partija, po to sekė Komunistų partija.

Socialistai ir komunistai sudaro bendrą frontą, bet rinkimuose jie dar negavo daugumos atstovų.

Londonė tūkstančiai demonstrantų pagerbė užmuštąjį Čilės Prezidentą Allendę, pasmerkė fašistinių generolų terorą, reikalavo Anglijos valdžios veikimo prieš siautėjančias Čilėje skerdynes. Po to demonstrantai numaršavo pas Čilės ambasadą protestui išreikšti.

NAUJIENOS IŠ LIETUVOS

IŠAUGS IKI KETVIRČIO MILIJONO GYVENTOJŲ

KLAIPEDA. Tikimasi, kad šio šimtmečio pabaigoje gyvens 250 tūkstančių žmonių.

Iki šiol mūsų uostamiestis plėtėsi pietų link. Už Debrenceno gatvės baigiamas statyti penktasis rajonas, kuriame apsigyvens 25 tūkst. klaipediečių. Iki 1980 metų dar iškils šeštasis rajonas su 28 tūkst. ir septintasis - su 40 tūkst. gyventojų.

Na, o vėliau? Pokalbyje su žurnalistais uostamiesties projektotojai kaip būsimųjų statybų vietą nurodė kairįjį Danės krantą į šiaurę nuo tarybinio ūkio techniku.

STUMBRYNAS IR JO GYVENTOJAI

PANEVĖŽYS. Pašilų stumbrinė gimė dar vienas stumbrukas, septyniolikmetis jo gyventojas.

Neseniai keletas stumbrų buvo paleisti į atvirą mišką. Jie ganosi netoli aptvarų ir įprastu laiku ateina atsiminti koncentratų davinio. Beje, šiais pašarais mėgsta pasmaguriuoti ir šernai. Vienas aštriaiailtis taip prijunko, kad nesibaido ne tik šėrėjų, bet ir lankytojų bei fotomėgėjų.

Tuo tarpu stumbrų aptvare gyvena jau trys briedžiai - prie dviejų patinų, kurie anksčiau peršoko tvorą ir nebesugebėjo išeiti, šią žiemą prisidėjo trečiasis, jauniklis. Tarp stumbrų ir šakotragių nesutarimų nepastebima.

DETROITAS. Šio miesto mokytojų streikas tęsiasi penktą savaitę ir nesimato jam galo. Mokytojai vieniną laikosi kovos lauke. Daugelyje kitų Michigano valstijos miestų mokytojai taipgi streikuoja.

TAULIAI. Šiauliečiai gamina antrąjį milijoną "Tauro" televizorių.

Tačiau kai kurios televizorių gamintojų produkcijos nematome parduotuvių lentynose. Šiuo metu šiauliečiai gamina spalvotosios televizijos aparatus, kurie ke-

lijos įrengimus, kurie kečiaus į Kazachijos TSR sostinę Alma Atą. Spalvotosios televizijos studijinės aparatūros ir telekino įrengimų komplektai jau išsiųsti Rygos, Maskvos, Aščabado ir kai kuriems kitiems televizijos centrams.

Pradėta gaminti ir kilnojamas stotis spalvotosioms laidoms transliuoti. Viena jų netrukus bus išsiųsta į Baku, kitas užsisakė Rygos, Minsko, Kijevo telecentrai.

Siemot spalvotosios televizijos aparatūros įrengimų šiauliečiai pasius ir į Bulgariją bei Čekoslovakiją.

STUMBRYNAS IR JO GYVENTOJAI

PANEVĖŽYS. Pašilų stumbrinė gimė dar vienas stumbrukas, septyniolikmetis jo gyventojas.

Neseniai keletas stumbrų buvo paleisti į atvirą mišką. Jie ganosi netoli aptvarų ir įprastu laiku ateina atsiminti koncentratų davinio. Beje, šiais pašarais mėgsta pasmaguriuoti ir šernai. Vienas aštriaiailtis taip prijunko, kad nesibaido ne tik šėrėjų, bet ir lankytojų bei fotomėgėjų.

Tuo tarpu stumbrų aptvare gyvena jau trys briedžiai - prie dviejų patinų, kurie anksčiau peršoko tvorą ir nebesugebėjo išeiti, šią žiemą prisidėjo trečiasis, jauniklis. Tarp stumbrų ir šakotragių nesutarimų nepastebima.

DETROITAS. Šio miesto mokytojų streikas tęsiasi penktą savaitę ir nesimato jam galo. Mokytojai vieniną laikosi kovos lauke. Daugelyje kitų Michigano valstijos miestų mokytojai taipgi streikuoja.

Egiptas ir Sirija visomis jėgomis mušasi su Izraeliu

Kairas. Spalio 6 d. ištiko izraeliečių militarinių jėgų susirėmimas su Egipto ir Sirijos militarinėmis jėgomis. Egiptiečių armijos daliniai ir tankai persikėlė per Suez kanalą ir įsitvirtino rytiniame krante. Izraeliečiai bandė atmušti egiptiečių veržimąsi pirmyn. Abi pusės paneša didelius nuostolius.

Sirija prasiveržė į Golan aukštumas. Sirija ir Egiptas skelbia, kad per porą pirmųjų karo dienų numušė 110 Izraelio militarinių lėktuvų. Egiptas ir Sirija taipgi prarado daug lėktuvų.

Egiptas ir Sirija informuoja, kad dabar karas siautėja už išlaisvinimą arabų žemių, kurias Izraelis 1967 metais okupavo ir tebelaiiko. Visos pastangos geruoju išprašyti izraeliečius iš okupuotų žemių nepavyko. Izraelis visai nesiskaitė ir su Jungtinių Tautų reikalavimu pasitraukti iš užkariyatų žemių.

Irakas, Saudi Arabija ir Libija jau pasisakė militariniai remti Egiptą ir Siriją. Lebanonas, kurio Izraelis turi okupavęs didelę teritoriją ir senąją Jeruzalę, taipgi kariaus, kad išlaisvinti savo žemes.

Arabų pasaulis remia išlaisvinimo karą. Tarybų Sąjunga jau pareiškė savo simpatijas arabų kovoms prieš agresorių Izraelį.

Turi gazo perteklių

Maskva. Tarybų Sąjungai visai nestoka gazo, kurio dabar gauna nemaža iš Sibiro, skelbia gazo specialistai.

Geologai atidarė naujus gazo šaltinius Krasnodaro rajone, rytiniame Sibire. 1975 metais Tarybų Sąjungoje bus išgauta gazo 320 milijonų kubinių metrų.

SANTIAGO. Čilės militarinė junta pereitą savaitę sušaudė dar 9 kovotojus prieš diktatūrą.

Tarybinio jaunimo paroda Amerikoje

Maskva. Tarybų Sąjunga informuoja, kad paroda iš tarybinio jaunimo gyvenimo ir veiklos kelias 10 mėnesių Jungtinėse Valstijose. Ji atsidarys Washingtono spalio 12 d. ir tęsis iki lapkričio 9 d.

Vėliau bus perkelti ekspozitai į Pittsburghą, Houstoną, Kansas City, Denverį ir San Francisco.

Panašūs Amerikos jaunimo ekspozitai dabar demonstruojami Sibiro mieste Irkutske, vėliau bus perkelti į kitus miestus. Tai daroma abiejų šalių susitarimu.

TSRS žydus kelia į arabų žemes

Tel Avivas. Izraelio gynybos ministras Dajanas iškelia ir apgyvendina okupuotose arabų žemėse šimtus tūkstančių žydų, daugiausia atvykusių iš Tarybų Sąjungos.

Sinai įlankoje jau pradėtas statyti "dykumos miestas", kurio didelė gyventojų dauguma bus tarybiniai žydai.

WASHINGTONAS. Federaliniai maisto inspektorai skelbia, kad grybai dėžėse gali turėti nuodų.

LOS ANGELES, Calif. Jungtinės Farmų Darbininkų Unijos prezidentas Cesar Chavez pasirašė sutartį su tymsterių unija daugiau nesivaržyti už teritoriją, bet vieni kitiems padėti kovose prieš didžiuosius žemės savininkus.

Nixonas tarėsi su Gromyko

Washingtonas. Prezidentas Nixonas porą valandų praleido su TSRS užsienio reikalų ministru Gromyko pasitarime prekybos reikalais.

Nixonas pažadėjo, kad jo administracija bandys nugaišinti kongresinę opoziciją, kuri priešingai platesnei prekybai su TSRS dėl ten žydų trukdymo išvykti į Izraelį.

CHICAGO. - Čia atsidarė marksistinė mokykla Kompartijos vadovybėje.

"Daily World" šaukiasi paramos

New Yorkas. Marksistinis dienraštis "Daily World" šiuo metu pergyvena sunkią finansinę krizę. Spalio mėnesį jam reikia sukelti \$50,000, kad galėtų toliau normaliai išsidinėti.

Aukas galima siųsti: The Daily World, P. O. Box 544, Old Chelsea St., New York, N. Y. 10011. Metinė dienraščio prenumerata \$15.

LAISVĖ

LITHUANIAN
WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published weekly (Fridays)

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N.Y.
Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Karas Vidurio rytuose!

Jis jau kelintą dieną verda. Ir dar vis aštrėja. Aukų daug abiejose pusėse.

Zydai kaltina arabus, o arabai žydus už karo pradėjimą. Bet tas ne svarbu. Svarbu kaip karą sulaukyti, arba bent taip apriboti, kad jis ir pasilikytų tikrai karu tarp Izraelių ir arabų, kaip išvengti, kad jis neįtrauktų didžiųjų valstybių. Ar pavyks? Baisus klausimas.

Negalima sakyti, kad šio karo užliepsnojimas buvo staigmena, kad jo nebuvo tikėtasi arba numatyta. 1967 metų šešių dienų karas baigėsi Izraelio didžiuliu laimėjimu. Zydai užgrobė milžiniškus arabų žemių plotus. Geruoju juos iš tų žemių iškraustyti nepavyko. Pradėjo aiškėti, kad žydai tuos žemes plotus ruošiasi aneksuoti prie Izraelio. Niekio negelbėjo net nei Jungtinių Tautų rezoliucijos, kuriose buvo raginami žydai iš tų žemių išsikraustyti, jas sugrąžinti arabams.

Kiekvienam, kas tik ne aklas, buvo daugiau negu aišku, jog konfliktas atsinaujins. Visi matėme, kaip abi pusės energingai ruošėsi dar kartą jėga persitinti. Atrodo, kad šiam konfliktui ir arabai yra geriau pasiruošę, negu 1967 metais. Nors tiesioginiai, kol kas, armijomis kare dalyvauja tikrai Egiptas ir Sirija, bet už karo rėmimą jau pasisakė ir visa eilė kitų arabiškų valstybių.

Karas svarstomas Jungtinėse Tautose. Bet ar jų pastangos šį kartą Vidurio Rytuose įsteigti pastovią taiką bus sėkmingesnės, negu buvo iki šiol? Sunku pasakyti. Reikia palaukti.

Nereikia nė kalbėti apie šiam kare simpatijas Jungtinėse Valstijose. Juk Izraelis faktinai yra šios šalies satelitas. Tai nėra jokia paslaptis. Tiek valdžioje, tiek spaudoje, tiek pranešimuose apie karo eigą užuojauta atvirai reiškama Izraelio reikalui prieš arabus.

Svarbus laimėjimas

Galima tikrai nusiširdžiausiai pasveikinti įžymų santykių tarp Tarybų Sąjungos ir Jugoslavijos laivėjimą. Tai akivaizdžiausiai matosi iš Tarybų Sąjungos premjero Aleksej Kosyginio apsilankymo Jugoslavijoje. Kosyginio ir Jugoslavijos prezidento Djemal Bijedic paskelbtame komunikate pranešama, kad tarp šių dviejų šalių tapo pasiektas labai svarbus susitarimas. Abidvi šalys pasižada glaudžiai kooperuoti ekonominiiais reikalais ir nesikišti į viena kitos vidinius reikalus. Su šia sutartimi plačiai atidaromos durys į sutartis ir kitais abiem pusėms naudingais klausimais.

Per labai daug metų santykiai tarp Tarybų Sąjungos ir Jugoslavijos buvo įtempti. Jie žalojo atmosferą visame socialistiniame pasaulyje. Jugoslavijos komunistinė vadovybė ilgai flirtavo su Albanijos ir Kinijos vadovybėmis.

Tarybinė vadovybė su Brežnevu priešakyje kantriai siekė santykių pagerinimo. Jugoslavijos vadovybė, matyt, irgi priėjo išvados, kad geri santykiai naudingi ne tik Tarybų Sąjungai, bet dar labiau pačiai Jugoslavijai. Tikslai tokia protinga išvada davė dabartinį Kosyginio viešnagės pasisekimą.

Daugumai amerikiečių aišku

Galup Poll firma šiomis dienomis pravedė tarp Amerikos žmonių platų apklausinėjimą Vietnamo karo reikalais. Jiems buvo pastatyta toks klausimas: "Ką jūs manote dabar, kai Vietnamo karas tapo užbaigtas, ar Jungtinės Valstijos padarė klaidą, pirmoje vietoje įsikišdamos su militarinėmis jėgomis?" Net 66 procentai užklaustųjų atsakė: "Taip, padarė klaidą". Tikslai 30 procentų pateisino tą militarinę agresiją. O 4 procentai atsakė, kad jie neturi savo nuomonės.

Kaip žinia, šiame Amerikos istorijoje ilgiausiam kare šį šalis panešė baisiausius nuostolius. Jame buvo užmušta daugiau kaip 50,000 ir 340,000 sužeista jaunų amerikiečių. Pinginiai nuostoliai pasiekė 140 milijonų dolerių. Ką jau bekalbėti apie moralinius nuostolius.

Karą vedė trys prezidentai - John Kennedy, Lyndon Johnsonas ir Richardas Nixonas. Jis tęsėsi daugiau kaip 12 metų.

Kinijos propaganda ir kelias

Viskas šiandien rodo, kad skaitlingosios Kinijos vadovybė nenori gerinti santykių su savo kaimynu - Tarybų Sąjunga. Kaip tik priešingai. Savo antitarybinėje propagandoje jina tuos santykius sistematiškai gadina. Savo žmones ir pasaulį ji įtikinėja, kad Tarybų Sąjunga Kinijos pastenėje esanti sustiprinus savo karines jėgas ir bet kada galinti Kiniją užpulti.

Tai, žinoma, gryniausias prasimanymas. Tai patvirtina šiomis dienomis Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministro Andrei Gromyko paskelbimas, kad jau seniai Tarybų Sąjunga esanti pasiūlius Kinijai padaryti nepuolimo sutartį, bet iš Kinijos vadovybės nesanti gavusi jokio atsakymo. Vadinas, Kinijos vadovybė nenori susitarti dėl rubežių saugumo. Mat, susitarus, ji nebeturėtų patiesinimo savo propagandai apie pavojų iš Tarybų Sąjungos pusės jos ruožiams.

Kas ką rašo ir sako

DIDŽIUOJASI PUKIU
DERLIUMI

Vilniaus "Tiesoje" (rugs. 29 d.) "Naujo gyvenimo" kolūkio ekonomistė A. Česnulevičienė rašo:

"Kažin ar mūsų laukuose kada nors anksčiau taip gerai užderėjo rugiai, kaip šiomet. Lengvose žemelėse hektaras jų davė kone po 26 centnerius. Todėl ir bendrojo derliaus sąskaita kita: šiemet žuglių auginome 40 hektarų mažiau, bet prisikūlėme penkiasdešimčiai tonų daugiau. Neatsitiktinai ir šie metinėje sėjoje žemdirbiai bei mechanizatoriai buvo tokie rūpestingi. 300 hektarų žemės rugiais jie apėjo geriausiu laiku - iki rugsėjo vidurio. Tankiai suaugęs želmenų kilimas teikia gražių vilčių ir ateinančioms metams.

Gerų grūdų kupini mūsų aruodai. . ."

JAU SMERKIA IR
PASAULIO BAŽNYČIŲ
TARYBĄ

Rugpjūčio mėnesį Pasaulio Bažnyčių Taryba, susidedanti iš protestantiškų sektų bažnyčių, atšventė savo gyvavimo 25-ąją metinę sukaktį. Pasak Chicagos kunigų "Draugo" (rugsėjo 29 d.), "Jau ir Vatikanas, nors dar tos tarybos narys, atstuntė savo palaikymą ir linkėjimus". Tai reiškia, kad Vatikanas su Taryba palaiko bičiuliškus ryšius.

Bet kunigų "Draugui" Tarybos veikla nepatinka. Jis jį imato pataikavimą arba talkavimą komunistams. Prašome:

"Dabartinis metu daugumos tarybos narių visas dėmesys yra sukoncentruotas į rasinius persekiojimus Pietų Afrikoje, Rodezijoje ir Portugalijos kolonijose. Ką dangi daugumas tarybos narių priklauso dabar trečiajam pasauliui, tai jie nori visus tarybos materialinius išteklius perleisti tik afrikičiams. Iš kur tie finansiniai ištekliai gaunami? JAV-bių, D. Britanijos, V. Vokietijos, Skandinavijos ir Australijos religijos yra didžiausi lėšų šaltiniai. Bet tų kraštų atstovai taryboje dabar yra perbalsuojami. Jie jau, kaip Jungtinėse Tautose New York'e, yra tik mažuma. Dėlto ir kyla nepasitenkinimas, kad lėšos, kurias būtų galima panaudoti atsilikusių tautų švietimui, ūkiniam išsivystymui, yra skiriamos ten, kur tie pinigai panaudojami komunistinių ginklų pirkimui ir žiauriam kraujo liejimui.

Antra, PBT-ba niekada nėra užtarusi persekiojamų tikinčiųjų rytų komunistiniuose kraštuose, nei jiems suteikusi jokios apčiuopiamos materialinės pagalbos. Čia ir yra tamsios dėmės tarybos veide".

SMETONININKO
APDŪMOJIMAI
IR PATARIMAS

Pasirodo, kad PLB seime dalyvavo ir išdrožė kalbą ir buvusio smetoninio režimo

Kinijos kelias klaidingas. Iš jos pusės bloginimas santykių su Tarybų Sąjunga labai kenkia visam pasaulinės taikos reikalui.

Netenka nė kalbėti, kad šiuo Kinijos nusistatymu labai patenkinta pasaulinė reakcija. Antai, mūsų Amerikos stambioji spauda staiga pradėjo prie kinų meilintis, kiekvieną jų antitarybinį pasisakymą karštai sveikindama.

Ir, kol kas, nesimato, kad Kinijos vadovybė šį savo klaidingą ir pavojingą nusistatymą keistų. Tai gaila.

didelis šulas ponas Kazys Skirpa. Savo apdūmojimuose jis pripažįsta, kad visos "vaduotojų" viltys buvo sudėtos į Amerikos atominės bombos pagalbą, bet jos nieko nedavė "nei per 30 metų". Dabar jau esą turėtų būti absoliutiškai aišku, kad šios viltys buvo kvailios, nerealistinės. Tai, girdi, akivaizdžiausiai įrodė suomių pasiūlymas su VLIKo delegacija Helsinkyje Europos saugumo konferencijoje. "Nei vienas 34 užsieny reikalų ministrų, sėdėjusių prie konferencijos stalo, nepakėlė balso", šaukia ponas Skirpa.

"Tas apgallėtinasis atsitikimas", sako Kazys Skirpa "Tas apgallėtinasis atsitikimas", sako Kazys Skirpa, "verčia mus nebegaisti laigalima surasti realiesnio ir todėl daugiau žadančio kelio". Ir jis sako tokį keilų jau suradęs. Nuo Amerikos ir jos bičiulių visas viltis reikią gražinti atgal į Vokietiją. "Nors ji dabar pusiau perskrosta", sako Skirpa, "tačiau - bent didžioji jos pusė, Vakarų Vokietija - jau vėl yra tapusi svarbiu tarptautinės politikos faktoriumi, su kuriuo ir kitos didžiosios valstybės, draugas ir priešas, negalini nesiskaityti. . . Tokiomis aplinkybėmis yra, mano manymu, būtina mums pozityviai susiderinti su Vokietija".

Bet, žinoma, Vokietija su socialdemokratu Brandtu priešakyje nenorės arba nedrįs vėl pulti Tarybų Sąjungą. Taigi reikia laukti, kada joje pakils naujas Hitleris. Pradžiai šios naujos politikos Skirpa siūlo "vaduotojams" tuoj išleisti vokiečių kalba jo parašytą knygą apie 1941 metų įvykius Lietuvoje, kai hitlerinės gaujos pradėjo veržtis Lietuvon ir smetonininkai sukiulo, kad jiems padėtų iš vidaus. Girdi, reikia įtikinti hitlerininkus, kurių, kaip žinia, V. Vokietijoje netrūksta kad "tas sukilimas iš esmės nebuvo joks nedraugingumo aktyvas vokiečių tautai. Priešingai, jis buvo jai tik draugingas, nes ginklų buvome pakėlę prieš bendrą mums ir Vokietijai priešą. . . one prieš vokiečių karių, žygiavusių per mūsų mažą kraštą toliau į rytus".

Įdomu, kad šitą Skirpos "pamokslą" išties atspausdino menševikų "Naujienos" (rugs. 28 d.) be jokios pastabos. Vadinas, menševikų laikraštis smetonininko Skirpos siūlymams pritaria. Nežinia, kaip kiti veiksniai pažiūrės į juos.

"SVIESOS" NUMERIS 3-ČIAS

Pagaliau gavome Lietuvių Literatūros Draugijos žurnalą "Šviesa" šių metų trečią numerį. Jame skaitytojas ras apščių įdomiam pasiskaitymui nedžiagos. Be vedamojo "Įvykių sūkurio" ir keletu gražių eilėraščių, verti dėmesio straipsniai: A. Romanskio "Liks tik istorinių faktų",

SALVADOR ALLENDE

LUIS CORVALAN

Prezidentas Allende nužudytas, o Komunistų Partijos pirmininkas ir Čilės Senato narys Luis Corvalan militaristų teismo nuteistas sušaudymui. Per visą pasaulį eina protestai prieš baisų fašistų vedamą terorą. Net mūsų United Automobile Workers unijos prezidentas Leonard Woodcock pasiuntė Čilės militaristų klikai reikalavimą nežudyti Corvalano.

KAIP GIMDAVO ANTITARYBINIAI MELAI

Daugiau žinių apie
Maskvoje nuteistus
liaudies priešus

Amerikos spaudoje buvo labai daug prielankiai rašoma apie P. Jakirą ir V. Krasiną, kurie neseniai Maskvoje buvo teisiami kaip liaudies priešai. Jų nusikaltimas buvo pilniausiai pagrįstas ir įrodytas.

Krasinas prisipažino, kad jo iniciatyva arba jam dalyvaujant buvo sufabrikuota apie 100 šmeižikiškų medžiagų, juodinantių tarybinę visuomenę ir valstybinę santvarką. Šios medžiagos buvo skelbiamos buržuaziniuose spaudoje, taip pat nelegaliai platinamos Tarybų Sąjungos teritorijoje.

Jakiras, pripažinęs savo kaltę, parodė, jog nelegalus medžiagų rinkinys, kurį jo grupė leido pavadinti "Eina mūsų įvykių kronika", nuo pat pirmojo numerio turėjo antitarybinę kryptį. Kaip tik dėl to jį perspausdindavo "Liaudies Darbo Sąjunga" (antitarybinė rusų emigrantų organizacija) žurnalas "Posev". Nuolatinis "Kronikos" skaitytojas, pareiškė Jakiras, buvo A. Solženicynas, kurio vertinimui šis rinkinys buvo sisteminai geruodamas per vadinaimosios "Iniciatyvinės grupės" dalyvį J. Steiną, kuris vėliau išvyko į Izraelį. (Šiuo metu Steinas trinaisi "Liaudies Darbo Sąjunga" leidykloje "Posev".)

V. Bovino - "Socializmo laimėjimų jubiliejus", A. Liepsnonio - "Mano sesuo Agota", Vyta. Kazakevičiaus - "Lietuvių Meno Sąjungai - 50", Dr. Henriko Mituzo - "Ar visada naudingi vitaminai?", V. Mikolajev - "Stebuklai be stebuklų", Juozo Kirkilos - "Poetinės gyvenimo freskos", Vinco Lauraičio - "Jaunystėje užgauta styga", A. Navasaičio ir A. Gučiūnietės - "Naujos dainos - nauji Tarybų Lietuvos paukščiai", Gyd. Valdo Banaičio - "Kai nebesustojama. . .", Paul Simonso - "Evolucijos paslaptys", ir sekretorės Ievos Mizarienės - "LLD reikalai".

Šio numerio viršelis labai patrauklus. Tai Ed. Ziauberio piešinys, vaizduojantis Lietuvoje tarybų valdžios atkūrimo 33-čią metinę sukaktį.

Kai būdavo paruošta eilinė buržuazinių spaudą dominanti "naujiena", aš, pasakė Jakiras, iš karto susisiekdavau su reikiama asmenimis. Tarp užsienio žurnalistų, per kuriuos Jakiras ir Krasinas perdavinėdavo medžiagą, kaip parodė Jakiras, buvo D. Bonavija ("Times"), E. Karetas ("Stampa"), D. Akselbankas ("Newsweek").

Viena iš užsieniui perduotų klastočių, pasakė Jakiras, buvo laiškas, kad Tarybų Sąjungoje tariamai praktikuojama uždaryti į psichiatrines gydymo vietas "kitaip galvojančius". Jakiras prisipažino, jog šis laiškas prasimanytas, tačiau jo bičiuliai - buržuazinių laikraščių korespondentai norėjo turėti kaip tik tokią medžiagą, nors aš, kaip pasakė Jakiras, šiuo klausimu visiškai nekompetingas.

Procese kalbėjęs, kaip liudytojas, žymus psichiatras, TSRS Medicinos mokslų akademijos tikrasis narys A. Snežnevskis pareiškė, jog per 50 darbo tarybinės sveikatos apsaugos sistemoje metų jis nežino tokio atsitikimo, kad sveikas žmogus patektų į psichiatrinę ligoninę.

Procese išaiškėjo, kad teistamieji gaudavo antitarybinę medžiagą nelegaliam platinimui ne tik per užsienio turistus, bet ir per kai kurių buržuazinių laikraščių korespondentus Maskvoje. Liudytojas I. Rudakovas patvirtino, jog jis pats matęs, kaip vieną tokį leidinį Jakirui ir Krasinui perdavė agentūros Asocietied Press korespondentas R. Ledingtonas.

Liudytojas V. Kožarinovas papasakojo, kaip Jakiras ir Krasinas organizavo antitarybinę medžiagą, konkrečiai, tėvynės išdaviko Avtarchanovo, tarnavusio hitlerinuose baudžiamuosiuose būriuose, knygos padauginimą.

Viena liudytoja papasakojo, kad Krasino žmonos prašoma, paėmė saugoti pinigų, kuriuos LDS perdavė Jakirui ir Krasinui.

Į prokuroro klausimą, ką Jakiras ir Krasinas gali pasakyti apie kažkokią "opoziciją" arba, kaip ji vadina-

ma buržuaziniuose spaudoje, "demokratinį judėjimą" Tarybų Sąjungoje, Jakiras atsakė: "Tokio judėjimo mūsų šalyje nėra. Jo programa ir taktinės nuostatos buvo perduotos į Tarybų Sąjungą iš Vakarų, o po to kai kurios užsienio agentūros, laikraščiai ir televizijos kompanijos jas pavaizdavo kaip atsiradusias Tarybų Sąjungoje".

"Aš žinau, - pasakė Jakiras, - kad programą parengė kažkoks Garanas, vėnas iš "Liaudies darbo sąjungos" (LDS) vadovų. Šioje organizacijoje gimė ir pats "demokratinio judėjimo" terminas".

Tarp liudytojų buvo asmenų, pažinojusių teisiameisius dar prieš tai, kai jie įsivėlė į savo metelėjų veiklą. Jie papasakojo teismui, jog pastaraisiais metais šie žmonės apledo savo mokslinį darbą, atsidėjo vien klastočių kūrimui ir domėjosi tik vienu, kaip greitai jos bus paskelbtos užsienyje.

Proceso metu ne kartą buvo minimas akademikas Sacharovas, kurio medžiagą teistamieji naudojo antitarybinei propagandai ir prieš kurio šmeižikiškas kalbas paskelbė protesto laiškus tarybiniai kultūros ir mokslo veikėjai.

Suprantama, šių žmonių veiklos demaskavimas sukėlė tarybinės santvarkos priešų isteriją. Jos esmę vaizdžiai atskleidė Austrijos Komunistų partijos organas laikraštis "Folksstimm". Laikraščio vyriausias redaktorius, Austrijos Kompartijos CK narys Hannas Kallas parašė straipsnį "Naujos antitarybinės istorijos bandos esmė".

Pastarosiomis dienomis, rašoma straipsnyje, buržuazinė spauda išsivystė naują istorijos kampaniją prieš socialistines šalis ir ypač prieš Tarybų Sąjungą. Fizikas Sacharovas kviečiasi užsienio žurnalistus į savo butą Maskvoje ir sako jiems, kad kapitalistinės šalys neturi sutikti su įtėpimo mažinimo politika. Solženicynas, kuris visai neseniai kritikavo rusų pravo-slavų cerkvę už jos aktyvią paramą TSRS vyriausybės taikiai politikai, kreipiasi į užsienio korespondentus Maskvoje, ragindamas "pa-dėti".

Kita dingstis naujai antitarybinės istorijos bangai buvo Jakiro ir Krasino teismo procesas. Visi tie, kurie mano, kad streikų ir demonstracijų išvaikymas kapitalistinėse šalyse, draudimas komunistams eiti valstybinę tarnybą, fašistinis teroraras Čilėje yra "demokratinis gynimas", visi tie dabar pakilo prieš Tarybų Sąjungą todėl, kad ji panaudojo teisingumo priemones prieš žmones, pažeidusius jos įstatymus.

Tačiau, rašoma straipsnyje, pastarosiomis dienomis triukšmas dėl šio proceso gerokai pritrilo. Procesas sukėlė atvirkščią efektą. Keletą mėnesių Vakarų žurnalistai Maskvoje (Pabaiga 3 pusl.)

IŠ LAIŠKŲ

IŠ LAIVO "LITVA"
KELIONĖS

Daug sveikinimų iš kelionės po judą jūrą, jos kraščius, Krymę, Kaukazę. Nuo rugsėjo 30 d. būsiu Vilniuje.

Jūsų,
VYT. ALSEIKA
1973-9-24

"LAISVĖS" VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Vajus prasidėjo su 1 d. Spalio ir baigsis 31 d. Gruodžio
KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:
Punktai

Connecticut valstijos vajininkai	744
Baltimore, Md.	600
Brooklyno vajininkai	572
J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa.	274
Philadelphijos vajininkai	228
E. Repšienė, So. Boston, Mass.	220
S. Rainard - Geo. Shmaltis, Brockton, Mass.	201
Long Island Vajininkai	156
L. Tilvikas, Easton, Pa.	76

Tai taip pradėjome vajų. Laukiame daugiau vajininkų. Vajininkai turi žinoti, kad tik jų pačių prisijusios aukos bus įskaitomos į punktus. Aukos, prisijusios per skaitytojus, nebus įskaitytos į vajininkų punktus. Geriausia pasirodė iš pat pradžių Connecticut valstija su trimi naujais skaitytojais ir dviem atnaujinimais. Baltimore padėta į vajininkų skaičių dėka J. S. Deltuvos. Brooklyniečiams atėjo į pagalbą F. Yakštys su nauja prenumerata į Lietuvą, Lazauskas su trim atnaujinimais. K. Petrikienė pradėjo Long Island vajų su keturiais atnaujinimais.

Aukų į fondą gauta iki spalio 3 d. sekamai:
J. S. Deltuva iš Baltimore, Md., prisiuntė \$200 ir rašo: "Viena šimtą siunčių atnaujinimui prenumeratos A. Deltuvai, Gorki mieste, o kita šimtinė į fondą".

Agnes Petrukaitienė iš Buzzards Bay, Mass., prisiuntė \$100 su linkėjimais, kad "Laisvė" gyvuotų dar ilgai, ilgai.
Marytė Stašinskienė iš New Kensington, Pa., prisiuntė \$10 ir apgailestauja, kad akys jai jau nebetarnauja. Ji "Laisvę" skaito nuo pat pirmo numerio. Ji šiais metais sulaukusi 84 metų amžiaus.

Nuo kitų gauta:

Ona Ziobienė, Frackville, Pa.	\$11,00
D. M. Solomskas, Floral Park, N. Y.	11,00
M. Stakovas, So. Windsor, Canada	10,00
Jonas Vaicekauskas, Binghamton, N. Y.	10,00
Anna Chernik (Cernevičienė), Maspeth, N.Y.	6,00
August Gerbut, Newington, Conn.	3,00
G. Evans, East Setauket, L. I.	2,00
Joseph Watson, Boston, Mass.	1,00
Joseph Valinčiauskas, Jamaica Plain, Mass.	1,00
L. Plutienė, Dorchester, Mass.	1,00
Ona Walmusienė, Staten Island, N.Y.	1,00

Viso aukų gavome į fondą \$3,068,00, įskaitant pirmiau garsintas aukas.

Sirdingai dėkojame visiems.

ADMINISTRACIJA

Atsiprašome

Aukotojų tarpe į Laisvės fondą Niujorkiečių atidaryme vajaus praleidome vardą JURGIO BERNOTO, kuris aukėjo \$10. Labaiatsiprašome d. Bernoto. Jis netik

aukėjo \$10, bet dar per dieną sunkiai dirbo. Taipgi praleistas vardas B. ir N. Skubliškų, kurie aukėjo \$10. Atsiprašome ir jų.

ADMINISTRACIJA

Krislai iš Lietuvos

1. "JOUKUNDARBS". . .

Kad įvairūs reakcininkai, klerikalai ir juodašimčiai iš kailio neriasi, iš visos dūšos neapkenčia komunizmo, socializmo ir viso, kas pažangaus, tai žinoma nuo amžių. Tad ir suprantama, kad jie stengiasi šmeižtų ir melų kalnus suversti ant komunistinių šalių. Štai ne taip seniai skaitau "Drauge" rašini, kuriame norima įrodyti, kad komunistinėse šalyse "žmonės nesijaukia". Esą kažkokie turistai apie tai pasakoję, ir spaudoje tai esą rašyta. Žinoma, "Drauge" plauko turistai tik ir ieško ką nors kvailiesnio išgalkoti prieš komunizmą, o reakciniai rašeivos iš to daro biznį, įsisteikdami savo kapitalistiniais bosams. Esu daugelį šalių aplankęs, ir sunku būtų pasakyti, ar ten per daug kristų į akis besijaukiančių ar kvatojančių, išsiskyrus pasigėrusių, ar pakvaišėlių. O kai matai Paryžiuje daugybę žmonių, kaip naujokų po tilitais arba šaligatviuose, bei tarpupratėse, ar girdi pasakojimus kaip New York'e ar Chicagoje žmonės apimti baimės prieš

kais. "Joukundarbs", kaip sako žemaičiai, tokie klerikalų sapaliojimai apie laisvę, kurią jie patys drauge su fašistais-tautininkais Lietuvoje pamynė.

P. TEISEJAMS BUVO ĮSAKYTA NUŽUDYTI. . . .

Atsidūrę emigraciniame vabzdyne, įvairaus plauko reakcininkai vienas per kitą rašo atsiminimus iš praeities, dažnai susiginčija, priterštus baltinius beskalbdami. Bet iš tų ginčų išskyla nemažai įdomių dalykų, kurie ne visi buvo žinomi, arba žinomi, bet paslaptėje laikomi. Polemikoje, kuri vyko Chicagos menševikų laikraštyje tarp J. Talalo ir J. Bertašiaus, randame tokį J. Bertašiaus reikšmingą prisiminimą:
"Vokiečių okupacijos metu Stuthofe sėdėjusių kalinų tarpe buvo vienas iš Lietuvos kariuomenės pulkininkų pavardės (neminėsiu), lietuviams kaliniams prisipažino, kad perversmo metu, jam dar esant leitenanto laipsnyje, buvęs paskirtas į Karo Lauko Teismą ir teismas neturėjęs absoliučiai kurios nors kaltinamosios medžiagos tiems keturiems komunistams, bet jiems buvo įsakyta nuteisti sušaudyti, tai jie tą įsakymą išpildė".

Čia kalba eina apie komunistų K. Poželos, J. Greifenbergerio, K. Giedrio ir R. Čarno sušaudymą po fašistinio perversmo, kurį tautininkai ir krikščionys demokratai norėjo pateisinti ta dingstimi, kad būk gintasi nuo komunistinio sąmokslu. Teismas įvyko 1926 m. gruodžio 24 d. (t. y. kūčių dieną), o sušaudymas atliktas gruodžio 27 d. 5 val. 20 minučių ryto. To budišio Karo lauko teismo sąstatas buvo toks: pirmininkas - majoras Josiukas, nariai - vyr. leitenantas Gruodis, vyr. leitenantas Andriušaitis, Viršila Sidlauskas, vyr. puskarininkis Kundra. Žudikų nuosprendį patvirtino pulkininkas Petrulis ir generolas leitenantas Ladyga.

Iš šio "teismo" narių sąstato pulkininko leitenanto laipsnio dar buržuazinėje kariuomenėje pasiekė Andriušaitis, kurs buvo generolo Raštikio adjutantu.

Taip po daugelio metų buvo atvirai pripažinta tai, kas buvo žinoma jau įvykių metu. Ir teisme, ir vėliau buvo aiškiai įrodyta, kad tiems komunistams nuteisti ir juos sušaudyti nebuvo jokio teisinio pagrindo. Tai buvo šlykštus smurtininkų žudikų darbas, kas buvo pareikšta ir L. Purėnienės lūpomis iš anų laikų Seimo tribūnos. Žinoma, tai toli gražu ne vienintelis toks kruvinas lietuviškosios buržuazijos nusikaltimas. Laikoturėdami, reakciniai emigrantai tegul tik prisimena kiek nuo Plechavičiaus, Skirpos, Grigaliūno-Glovackio "veiklos" laikų ligi paskutinių pokarinių banditinių žudynių nužudyta žmonių už buržuazijos diktatūros išlaikymą ar bandymus ją atgaivinti. Tai bus baisios skaitlinės.

3. AKIS Į DABARTĮ UŽMERKĖ. . . .

Chicagos menševikiukų laikraštyje teko matyti eilę nuotraukų, kuriose atvaizduotas Vilnius. Priešais skelbiama, kad nuotraukos darytos Vilniuje kažkokio turisto dabartiniais laikais. Tačiau mano matytos ke-

Neilonas nepakeičia lietuviškų drobelių

Ir pražydo linai
Prie šaltinio gilaus
Mėlynai, mėlynai,
Kaip akelės brangaus. . . .
(Iš lietuvių liaudies dainos)

Manoma, kad linai Lietuvoje pradėti auginti neolito pabaigoje - žalvario amžiaus pradžioje, t. y., apie 2,000 metų prieš mūsų erą. Lietuvos senkapuose, pav. Kretingos raj. Kurmaičių, Klaipėdos raj. Šernų, apiktos lininių audinių ir virvūčių liekanos, taip pat Panevėžio raj. Upytės, Kauno raj. Veršvų senkapuose bei Trakų raj. Aukštadvario, Raseinių raj. Naukaimio ir kt. piliakalniuose rasti įrankiai, susiję su audimu ir verpimu, rodo, kad pirmaisiais mūsų eros amžiais linai buvo jau plačiai išplitę.

Feodalizmo laikotarpiu nemaža linų auginimo valstiečiai, o Aukštaitijoje ir dvirai. Linų pasėlių plotai dar daugiau padidėjo 16-18 amžiais, plečiantis linų eksportui. To meto valstiečiai nusukuotais arba suverptais linais ir sėmenimis mokėjo duoklę dvarininkams, didžiajam kunigaikščiui. Linų verpimas dažnai buvo prašomas inventoriuose kaip valstiečių kiemų praeivolis. 18-19 amžiais nubrūkti linai kartais sudarydavo ir nuotakų kraičio dalį. Iki pat 20 a. trečiojo dešimtmečio samdiniams (bernams) dažnai buvo sėjami atskiri linų ploteliai.

Lietuvos TSR teritorijoje 1913 m. linų pasėliai sudarė 58 tūkst. ha, arba 2,7% viso pasėlių ploto, 1939 - 86 tūkst. ha (3,3%). Linų pluošto derlingumas dabartinėje Lietuvos TSR teritorijoje 1913 m. buvo vid. 2,9 cnt/ha, 1934-1938 m. vid. 3,6 cnt/ha. 1939 m. linų respublikoje buvo sėjama 82,9 tūkst. ha ir gautas pluošto derlius 3,44 cnt/ha, o sėmenų - 3,48 cnt/ha.

liuose numeriuose iliustracijos atrodo barzdotos - kelių dešimtų metų senumo. Jose Vilnius parodomas tokiais kampeliais, kurie nesikeitė laikosi nuo caro laikų. O kai kas visiškai iškraipytas. Pavyzdžiui, parodytas vaizdas su buvusią katedra ir varpinę, už kurios matyti didokas namas. Priešais sakoma, kad tame name, girdi, posėdžiaujanti pati aukščiausioji valdžia Lietuvoje. Tuo tarpu tai ne kas kita, o Centrinio telegrafo rūmai, kuriuose telpa ir Ryšių ministerija su ministru Onaičiu priešakyje.

Tačiau naująjį Vilnių, jo didinguosius naujuosius rajonus su 9-14 aukštų moderniais namais bei daugybę kitų šių laikų Vilniaus pastatų tas melagingas organas bijo parodyti. Bent daugelį numerių pasklaidžius, jų neteko pastebėti. Labai malonu būtų ir atsprašyti, jei suklysciau, ir tas "specialusis korespondentas" pasirodytų pastebėjęs ką nors įdomesnio ir naujesnio, gražesnio Vilniuje, negu senus namukus ir ilgaamžius tipiškus sostinės pastatus. Ką gi, matyt tai nesiderina su turiniu, kuriuo stengiamasi vargšams skaitytojams įkalti nuomonę būk Vilniuje ir visoje Lietuvoje tik skurdas, badas, verksmai ir dejonės. Kaip gi čia prisipažinti apgaudinėjus ir šmeižus. . . .

J. PALIUKONIS

Lietuva bendradarbiauja su Baltarusija

Vokiškoji fašistinė okupacija baisiai nuskurdino Lietuvos liaudies ūkį. Karo metu buvo sugriauti 7 linų fabrikai.

Po karo sparčiai buvo atstatomi sugriauti ir statomi nauji linų fabrikai, aprūpinti šiuolaikine linų apdirbimo technika.

Tačiau žemės ūkyje atstatomasis pokarinis laikotarpis vyko labai sunkiomis sąlygomis. Linų plotai buvo išlikę prieškariniai, o darbo jėgos žymiai sumažėjo. Technikos linams tuo metu respublikoje dar nebuvo. Žymiai pasikeitus sąlygoms, linų derlius ilgą laiką liko žymiai sumažėjęs.

1953 m. TSR Sąjungos vyriausybės buvo imtasi eilės priemonių žemės ūkiui toliau vystyti. Todėl per pastarąjį 10-metį linininkystė pradėjo atstatyti savas pozicijas. Linininkystėje pradėjo plisti mechanizavimas. 1959 m. respublikoje buvo atlikti pirmieji bandymai linų derlių nuimti ne rankomis, o kombainais. Dabar 43 tūkst. ha plote linai sėjami mašinomis, visi nu-purškiami herbicidais kovojant su piktžolėmis ir 70% linų derliaus nuimama kombainais, likusieji - linarovėmis. Linų auginimas specializuotas regionaliai 24 raj. 548 kolūkiuose, tarybinuose ir valstybinuose ūkiuose. Dabar vidutiniškai kiekvienas specializuotam ūkiui respublikoje tenka auginti apie 70 ha linų.

Tarybiniais metais žymiai išaugo linininkystės mokslas. Panevėžio pirmakto vietoje - Upytėje yra įsikūrusi specializuota linininkystės bandymų stotis. Jos tikslas - išvesti naujas linų veisles, dauginti aukštų re-produkcijų sėklinę medžiagą bei tobulinti linų auginimo ir derliaus sudorojimo technologiją. Mokslinių bendradarbių tarpe yra nemaža aukštos kvalifikacijos specialistų. Jų pagalba respublikos linininkams yra labai svarbi intensyvinant šią gamybos šaką.

Respublikos linininkystės perspektyva - agropromoniniai kompleksai - pramon-

Baltarusija, pagal metalo plovimo staklių gamybą užimanti Tarybų Sąjungoje trečiąją vietą, o Lietuva - ketvirtąją, glaudžiai kooperuojasi, gamindamos šiuos įrengimus. Jų staklių pramonės įmonės tiekia viena kitai naujausią techniką, bendradarbiauja, kurdamos ją. Tai padeda labai pajėgioms dviejų respublikų industrijos šakoms aprūpinti svarbiausias visos šalies mašinų gamyklas įvairiausiomis metalo apdirbimo staklėmis, pradedant baltarusiškais kelių šimtų tonų milžiniais ir baigiant lietuviškomis precizinėmis ke-liašešimties kilogramų "mažylėmis".

Visą dviejų broliškiųjų respublikų pramonę sieja glaudūs ekonominiai ryšiai. Pagal valstybinius gamybos kooperavimo planus dešimtys Lietuvos įmonių siunčia Minsko ir Gomelio, Vitebsko ir Mogiliovo, Polocko ir Baranovičių bei daugelio kitų Baltarusijos miestų ad-resais ne tik stakles, bet ir elektros suvirinimo aparatus, žolės miltų gamybos agregatus, maisto pramonės automatus, elektrografijos ir klavišines skaičiavimo mašinas bei daugelį kitų pramonės gaminių.

Savo ruožtu Lietuva gauna iš Baltarusijos techniką, spartinančią liaudies ūkio pažangą. Tai - naujausios skaičiavimo mašinos "Minsk" ir traktoriai "Belarus", galingi savivarčiai ir transformatoriai, elektros varikliai ir optikos-

nis linų apdirbimas. Linų pluoštas nepakeičiamas komponentas cheminių pluoštų sudėtyje, nepaprastai žmonių vertinamas ap-rangoje sveikatingumo at-žvilgiu. Sėmenų aliejus - puikus delikatesas (kas nežino jo skonio su kopūstais!), sveikatingumo at-žvilgiu pranašesnis už gyvulinės kilmės riebalus.

ALGIRDAS ANDRIŠIŪNAS
Lietuvos TSR Upytės bandymų stoties direktorius, žemės ūkio mokslų kandidatas

Kombaina linų lauke: Panevėžio rajone Upytėje.

Mašina suimtiesiems linams pakelti.

mechanikos prietaisais. O kur dar miško chemijos produkcija, polietilenas, polipropilenas ir kiti gaminiai, kurių Lietuva pati negamina.

Broliškoji Baltarusija nuo pat Tarybų valdžios sukūrimo Lietuvoje padeda mums ugdyti pramonę. Ypač svarios parama, ruošiant kvalifikuotus darbininkus, technikus ir inžinierius. Turime gražių pavyzdžių ir kaip mūsų respublikos inžinieriai padeda kurti broliškoje Baltarusijoje ne tik įmones, bet ir išstius pramonės kompleksus. Antai vilniečiai su-projektavo Pinske didelį staklių pramonės kompleksą.

Abipusiškai naudingas pasikeitimas pramonės vertybėmis, naujaisiais technikos pasiekimais spartina ekonominę kaimyninių respublikų pažangą, padeda sėkmingai ugdyti užsibrėžtus uždavinius.

K. LIANDZBERGAS

Mirė K. Norkus

Buenos Aires. - Argentinos pažangiųjų laikraštis "Vaga" rašo:

Eidamas 80-uosius gyvenimo metus, po trumpos ligos, vienoje Buenos Aires sanatorijoje, rugsėjo 17 dieną mirė seniausio Argentinoje lietuvių laikraščio "Argentinos Lietuvių Balsas" ilgametis redaktorius Kostantas Norkus.

Velionis buvo gimęs buvusiame Marijampolės (dabar Kapsukas) apskrity, mokėsi Maskvos universitete.

Keletą metų darbavosi spaudos srity JAV-se ir daugiau keturis dešimtmečius gyveno Argentinoje. Palydint dideliu buriu tautiečių palaidotas Flores kapinyne.

Daugiau žiniu . . .

(Atkelta iš 2 pusl.)

ieškojo jų pagrindinio "informacijos šaltinio" dingimo priežasčių. Dabar paaiškėjo, kad ši jovalą gamino Jakiras ir jo draugai tiesioginiu antitarybinės emigrantų organizacijos Frankfurte, žinomos savo bendradarbiavimu su Hitleriu, - "Liaudies Darbo Sąjungos" - nurodymu su vieninteliu tikslu - tiekti jį užsienio korespondentams Maskvoje.

Kodėl gi nauja antitarybiškumo kampanija išvystyta kaip tik dabar? Jos įkvėpėjai ir kurstytojai labai gerai žino ir patys prisipažįsta, kad jiems nepavyks daryti įtakos nei socialistinių šalių vidaus vystymuisi, nei įtampimo mažinimo proceso žengimui pirmyn.

Baimė, kad auga socializmo idėjų populiarumas, siekimas sulaukyti šį augimą - štai naujos antikomunizmo bangos priežastis, pabrėžia H. Kultas.

Pasibaigęs Maskvoje P. Jakiro ir V. Krasino teismas parodė, jog antitarybinei propagandai reikalingos ir tinkamos bet kokios klastotės. Todėl buržuazinė spauda taip apverkę jų gamintojų demaskavimą. Teisiamieji gi pripažino savo kaltę ir prašė pasigailėjimo. Abu juos nuteisė trejiems metams laisvės atėmimo, o po to dar trejiems metams nutrėmimo.

Pagerbti Kersuliai

(Atkelta iš 6 pusl.)

SVEIKINIMAI RAŠTU

Ieva Mizarienė perskaitė jubilato gautas sveikinimų telegramas iš Tarybų Lietuvos nuo Kultūrinių Ryšių su Užsienio lietuviams komiteto pirmininko pavaduotojo Vytauto Kazakevičiaus, Vilniaus "Tiesos" vyriausiojo redaktoriaus Alberto Laurinčuko, dalininko Lauriaus Rymanto Valatkos su šeima, nuo kurių dar gavo ir lietuviškų saldainių, ir aktoriaus Juozo Kanopkos. Rašytojas Juozas Baltušis sveikino jubilatą, atsiųsdamas savo paskiausią išleistą knygą "Su kuvo valgoma druska", specialiai autografuota Walteriui jubiliejaus proga. Taip pat gavo nuo Jono Jurgaičio ir Valatky šeimos gražią dovaną - odos išdirbtą su įspausu paveikslu. Visa tai, žinoma, pasiilks labai brangus Walteriui ir Bronėi atminimas.

Walteris taip pat gavo sveikinimus iš Maskvos nuo Julijos Žirgulytės, nuo sekretės iš Argentinos ir nuo giminių iš Vilniaus, Druskininkų ir iš Rokiškio rajono, Jurbarkų ir Kurklių.

Labai daug sveikinimų gavo ir iš Amerikos. Iš New Yorko ir apylinkių, iš Los Angeles, San Leandro ir Oaklands, California; So. Pasadena, Florida; Warmington, Philadelphia; Chicago, Illinois; Binghamton ir Johnson City, New York; Newark ir East Brunswick, New Jersey, ir Stamford, Connecticut.

Pradžioje išrodė, kad tai yra dviguba šventė, o pabaigoje pasirodė, kad iš tikrųjų yra triguba šventė, nes Bronė ir Walteris Keršuliai šiais metais atšventė savo 15 metų vedybinę sukaktį. Šia proga Aldo choras sudainavo "Anniversary Song".

Gražu, kad draugas Walteris Keršulis sutiko atšventi savo jubiliejų kartu su "Laisvės" vajeaus atidarymu. Šia proga "Laisvės" administratorė Ieva Mizarienė įteikė Walteriui dovaną nuo direktorių tarybos ir nuo visų ten susirinkusiųjų svečių.

Kadangi "Laisvės" vajeaus atidarymas tapo sujungtas su Walterio Keršulio 85-uoju gimtadieniu ir dar vedybine sukaktimi, tad pravartu pakalbėti apie Walterio gyvenimą, trumpai apibūdinti jo biografiją.

WALTERIS KERŠULIS

Walteris Keršulis gimė Kurkličiuose, Rokiškio rajone, vidutinio ūkininko šeimoje. Iš penkių brolių, jis tik vienas užsimojo išvykti iš tėvynės ir pažinti Ameriką, o jo sesutė, dėka Smetanos laiku režimo, buvo priversta išvykti į Argentina. Walteris 1914 metais išvažiavo iš Lietuvos į PETERSBURGĄ (Leningradą), iš ten nuvyko į Suomiją, paskui persikėlė į Angliją, o iš ten atvyko į Ameriką, Rochester, N. Y., kur jis pradėjo dirbti prie sluvėjų ir šio amato mokintis. Rochesteryje Walteris jau įsirašė į Gedimino pašalpinę draugiją, veikė Lietuvių Socialistų Sąjungos septintoje kuopoje, prie kurios buvo suorganizuotas "Aido" choras, kuriame jis dainavo.

Vėliau, 1917 metais, jis išvažiavo į Detroit, Mich., kur taip pat dirbo prie sluvėjų, dalyvavo pažangiajam

veikime ir dainavopažangiųjų lietuvių "Aido" chore.

Atrodo, kad Walteris vis nebuvo patenkintas savo gyvenimo padėtimi ir nusitarė gilinti žinias drabužių siuvime. Pabaigoje 1919 metų, atvažiavęs į New Yorką, jis pradėjo vakarais lankyti dizainerių (designers) mokyklą, o dienomis dirbo lietuvių siuvelyklose, New Yorko DePinna krautuvėje ir kitose krautuvėse. Baigęs mokyklą, Walteris gavodarbą Saks Fifth Avenue krautuvėje, kur išdirbo 28 metus, tapdamas tos firmos darbininku 915 klubo garbės nariu. Kuomet vyksta minėto klubo tradiciniai suėjimai ir baliai, Walteris visuomet būna pakviestas, nors jis jau seniai išėjęs į pensiją.

Atvažiavęs į Ameriką, Walteris nepasilikio vien tik prie savo darbo. Žinodamas, kad egzistuoja darbininkų išnaudojimas darbuose, jis jungėsi prie pažangiųjų lietuvių organizacijų. Stojė į Marksistinę mokyklą, kad įgavus socialinę sąvoką. Įsirašė į ALDLD, priklausė Lietuvių Piliečių klubui, Williamsburg, N. Y., kur buvo ir to klubo valdyboje. Rochester mieste jis vaidindavo veikaluose ir dar gastroliuodavo su grupe po kitus miestus. 1916 metais, nuvažiavęs į Troy, N. Y., su veikalu "Karonuotakas", susipažino su to vakaro suflore Brone Zmitraite. Tai buvo Walterio ir Bronės pirmoji pažintis.

Praėjus daug metų, juodu susituokė. Siemet atšventė savo 15-tą vedybinę sukaktį. Visuomet juodu kartu darbuojasi organizacijose, Walteris yra "Laisvės" direktorių taryboje, Namų Bendrovės išdininkas ir Aldo choro išdininkas.

Reikia priminti ir tai, kad pas draugus Keršulius labai dažnai surengiami priėmimai atvykusiems iš Tarybų Lietuvos svečiams. Gal neklysiu pasakydama, kad, gal būt mažai kas nėra pas juos buvęs, pavišėjęs jų jaukiuose namuose.

Draugai Walteris ir Bronė Keršuliai lankėsi Lietuvoje 1966 ir 1969 metais. Tuomet Vilniuje buvo surengtas Walteriui šaunus 85 metų gimtadienio balius.

ŠAUNUS PAGERBIMAS

Jubiliejinė Walterio Keršulio sukaktis buvo gana šauniai atžymėta. Štai buvo papuošti gėlėmis iš Natalijos Iešmantienės, Julės Lazauskienės ir Bronės Keršulienės darželių, o garbės stalo centrą puošė dirbtinė, Nellie Ventienės padovanota, gėlių puokštė. Gi šalimais, ant atskiro stalo, matėsi puošnus gimtadienio tortas. Tai Bronės Keršulienės dovana Walteriui ir visiems svečiams. O "Laisvės" skaitytoja Mrs. Evans iš Setoket, L. I., prisiuntė parengimui kriaušius.

SVEIKINIMAI W. KERŠULIUI

Suzanna Kazokytė-Jones, sveikindama Walterį Keršulį jo 85 gimtadienio proga, prisiuntė \$50 "Laisvės" vajui ir sako: "Aukoju šią sumą Walterio garbei, Linkiu jam sveikatos ir ilgų metų".

Daratėlė Murelienė, kuri ruošėsi atvykti į pagerbi-

mą, bet sveikatai sušlubavus, negalėjo dalyvauti, rašo:

"Nuoširdžiai sveikinu jus 85-ojo gimtadienio suakutvių proga! Linkiu sulaukti daug, daug garbingų metų, sveikatos ir ištvermės Jūsų veikloje ir gyvenime. Siunčiu "Kennedžio suvenyrą". Lai lemią Jums sėkmės ir daug saulėtų, laimingų dienų".

Kireiliai iš Binghamtono prisiuntė \$5 Walteriui su linkėjimais. Jis tą \$5 paskyrė "Laisvės" vajui.

SVEIKINIMAS

Zinaida Sinkevičienė, negalėjusi dalyvauti Walterio Keršulio jubiliejiname pagerbime, per Apolinarą prisiuntė toki sveikinimą:

Gerbiamas Valteri,

Sveikinu Jus, kaip tvirtą lietuvišką žuolą, sulaukusį tokio garbingo Jubiliejaus Amerikos žemėje. Iš visos širdies linkiu, kad ir toliau stipriai laikytumėtės ir nepasiduotumėtė metų naštai. Kad Atlanto vėjai per daug nelaužytų ažuolo šakų, leiskite sutvirtinti lietuvišką juosta. Tegul ji primins Jums tolimą gimtinę ir ten esančius Jūsų bičiulius.

Dar kartą nuoširdžiai linkiu geros sveikatos, daug energijos Jūsų veikloje ir laimingų ilgų gyvenimo metų! Apkabiniu, bučiuoju. Su gilia pagarba

ZINAIDA

Bronė Keršulienė padėkojo už taip gražų ir malonų jos gyvenimo draugo pagerbimą. Dėkojo Moterų klubui už prisegtus jai ir Walteriui korsažus. Ypatingą padėką išreiškė sunkiai dirbusioms draugėms virtuvėje Nellie Ventienei, Adelei Rainienei ir Natalijai Iešmantienei. Šiu mielių draugų darbas įgyvendino šį šaunų balį, visų labai nuoširdžiai įvertinamas. Joms dėkoja ne tik jubilatas, bet ir "Laisvės" direktorių taryba. Nuoširdi padėka išreiškta ir prie kitų darbų prisidėjusiems draugams: Tessie Stockienei, Adelei Lupševičienei, Helen Siaurienai, Jurgiui Bernotai ir Poviliui Ventai.

Jubilatas Walteris Keršulis pakartotinai dėkojo "Laisvės" direktorių tarybai už triušą ir rūpestingumą. Dėkojo Aldo chorui už dainas, parengimo darbininkams ir visiems svečiams už atsilankymą.

Aštuoniasdešimt penki metai, tai ilgas laikotarpis. Walteris daug pamatė ir patyrė. Jis atliko ilgą gyvenimo kelią įsijungdamas į pažangių judėjimą, stengdamasis palaikyti darbininkiską spaudą. Ir šia savo gimtadienio proga jis paaukojo "Laisvei" visą \$1,000. Tai buvo graži "Laisvės" vajeaus pradžia!

SĖKMINGA

VAJAUS PRADŽIA

Antrąją programos dalį, pradedant "Laisvės" vajų, pravedė Povilas Venta, pakviesdamas kalbėti redaktorių Jona Gasiūną.

Jonas Gasiūnas nušvietė "Laisvės" nueitą kelią ir užsibrėžtus tikslus, spausdinant teisingą žodį apie darbo žmogaus padėtį bei jo kovas pasaulyje ir apie Tarybų Lietuvos klestėjimą. Pareiškė, kad "Laisvė" yra mūsų laikraštis, kur mes galime pasisakyti savo mintis ir aprašyti savo organizacijų veiklą. Jis pabrėžė, kad laikraštis iš niekur kitur jo-

kios finansinės paramos negauna - išsilaiko tikrai iš pažangiųjų lietuvių aukų. Tad, lai gyvuoja "Laisvė" ilgiausius metus!

Pabaigoje, po Mildred Stensler vadovybe, Viktoras Bekeris atliko trejetą dainelių solo, Aldo choras sudainavo keletą dainų ir dar mūsų mieloji Nellie Ventienė atliko solo vieną dainą su choru.

Kaip matote iš paskelbto aukų sąrašo praėjusioje "Laisvės" laidoje, padaryta graži vajeaus pradžia. Raginame kolonijas neatsilikti ir dar pralenkinti newyorkiečius.

Lai mūsų užsibrėžtas tikslas būna atliktas laiku! H. FEIFERIENE

Bridgeport, Conn

Bridgeportiečiai visados skaitlingai atsilankydavo į pažangiosios spaudos parengimus. Aš pilnai tikiu, kad tą patį padarys ir šį kartą, skaitlingai dalyvaudami "Laisvės" naudai parengime, kuris įvyks spalio 28 d. 157 Hungerford St., Hartforde. Aš išitikins matyti draugų iš tolimų miestų, net iš Bostono, Worcesterio ir kt., su kuriais bus labai malonu susitikti.

Iš gilumos širdies visus kviečiu dalyvauti.

J. STRIŽAUSKAS

Boston, Mass.

PRANEŠIMAS

LLD 6 kp. susirinkimas įvyks spalio 14 d. 2 val. po pietų, pas Ch. Ustupą, 27 Cleveland Ave. Visi nariai turėtų dalyvauti, nes turėsime pradėti mūsų spaudos vajų. SEKR. S. RAINARD

MIAMI, FLA.

PRISIMINIMUI

mirusos

Margaritos Walley Valilionienės

Lietuvių Socialio Klubo nariai ir asmeniniai draugai, iš išlaidų susijusių su velionės laiduojuimu, likusius pinigų aukėja jos mylėtai ir puoselėtai spaudai: "Laisvei", "Vilniai" ir "Laudies Balsui". "Laisvei" skiria \$50.

S. ZAVIS

LAIDOTUVIŲ TVARKYTOJAS

JAMAICA PLAINS, MASS.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

1971 m. spalio 1 d.

mirė

Povilas Petraitis

Jau antri metai prabėgo nuo mirties mūsų brangaus tėvo ir vyro. Pasigendame jo kiekvieną dieną ir niekad jo nepamiršime.

Žmona - JOSEPHINE

Sūnus - FRANK

UNION, N. J.

Mirus

Onai Bečienei

1973 m. spalio 4 d.

Reiškiam giliausią užuojautą jos vyrui Ignui ir dukrai Genevieve Wallace ir visiems giminėms ir artimiesiems.

Povilas Bečis

Sophie Tolun

Walter Tolun

P. L. Vaichonis

B. Makutenas

A. F. Lupševičiai

E. Rudis

Ieva Mizarienė

K. J. Čiurliai

Mildred Stensler

A. I. Bimba

J. Siurba

Charles Anušis

K. Pacinas

D. M. Burkauskas

Lillian Novak

Al. T. Makatenas

Bronė Ostapuk

B. W. Keršuliai

T. Stočkienė

Anna Jamison

Antanina Stanionis

Anne Yakstis

A. Mažilienė

Philadelphia, Pa.

Buvom išgirdę, kad mūsų geroji draugė Bronė Ramanauskienė, Sellersville, Pa., buvo rimtai susirgusi. Ir mes pastryžome ją aplankyti. Rugsėjo 18 d. drg. R. Merkis savo automašina nuveža Tureikienę ir manę pas jo dukrą Rožytę, o iš ten visi keturi nuvažiuojam pas draugus Ramanauskus, Rاندame Bronitę namie vaikščiojant, pasiramščiojant lazdele. Jinai labai sumenkusi, išbuvus penkias savaites ligoninėje. Sakė turėjusi plaučių uždegimą ir širdies infarktą. Tai dvi vienu sykiu pavojingos ligos. Sakė vos tik išlikusi gyva dėka moderniškios medicinos.

O A. Ramanauskas irgi labai prastai jautėsi. Valgyti mažai tegali. Ir kalbėti tik tykiai po biskį tegali. Ir vieną karvutę vos tik pajėgia pamelžti.

O dabar drg. Valantienė telefonu pranešė, kad A. Ramanauskas nuvežtas į ligoninę, su dideliais skausmais krūtinėje. . . .

Šiomis dienomis philadelphijos advokatų sąjunga (Bar Association) turėjo konferenciją. Jie nutarė atsisakyti į plačiąją visuomenę, su klausimu, pritarimo: Ar reikėtų į teismą patraukti prezidentą R. Nixoną už jo nelegalų išrinkimą prezidentu, su visokiomis suktybėmis, ir per teismą reikalauti naujų prezidento rinkimų? - Gaila, kad neteko sužinoti kaip tos pažangių advokatų užmojis pasibaigė. "L." REPORTERIS

Hartford, Conn.

SPAUDAI PAREMTI

pietūs ir koncertas

rengia

Lietuvių Moterų Klubas ir Laisvės Choras

sekmadienį, spalio 28 d., 1 val. po pietų

157 Hungerford St.,

Hartford, Conn.

Bus geri pietūs ir graži meninė programa. Kviečiame visus Hartfordo ir apylinkės lietuvius. Tikimės turėti svečių ir iš toliau.

SO. BOSTON, MASS.

Mirus

Onai Eloskides

Reiškiam giliausią užuojautą broliui Petruui Siaurui ir jo žmonai Elenai, taipgi visiems artimiesiems ir draugams.

Adomas Čepulis

R. H. Fefferiai

Viktoras Beker

P. N. Ventai

A. I. Bimba

Anne Yakstis

W. B. Keršuliai

A. N. Iešmantai

J. J. Lazauskai

Ieva Mizarienė

V. O. Čepuliai

J. Siurba

MIAMI, FLA.

Mirus

Tom Aleksynui

Šioje liūdesio valandoje, reiškiam gilią užuojautą jo žmonai, dukrai, giminėms ir draugams.

LIETUVIŲ SOCIALIS KLUBAS

Mes padidinom mūsų štabą, kad galėtų greičiau išsiųsti paketus. Greitai siųskite savo paketus mums o mes viską sutvarkysime.

PAKETAI-DOVANOS

Į TARYBŲ SĄJUNGĄ SENA PASITIKIMA FIRMA

Tarnauja ir toliau savo nuolat augančiai klientūrai 40 metų egzistencijos tradicijose. Jei Jūs esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų mes dėkojame Jums už palaikymą. Jei nesate mes kviečiame išbandyti mūsų patarnavimą ir Jūs būsite mums dėkingi.

Tos pačios dienos eiga Paštu gautiems paketams

Dėl naujausių katalogų ir paskutinių nuostatų kreipkitės į:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

PRISIJUNGĘ SU PODAROGIFTS, INC.

723 WALNUT STREET PHILADELPHIA, PA. 19106
Phone (215) 935-3455

—New York Central Office:

240 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10001
tarp 27 ir 28 gatvių. Subway iki 28th Street BMT, EE ir RR

Bussas Num. 1, 2, 5 ir 15

Telephone (212) 725-2449

arba į bet kurią mūsų atstovybę bei skyrių:

BALTIMORE, MD. 21224 3206 Eastern Avenue DI 2-2374	NEW YORK, N. Y. 10003 101 First Avenue OR 4-3930
CHICAGO, ILL. 60622 2242 W. Chicago Ave. BE 5-7785	OMAHA, NEBR. 68107 5524 S. 32nd St. 781-8577
CLEVELAND, OHIO 44119 877 East 185th Street 466-1836	PARMA, OHIO 44134 5432 State Road 749-3033
DETROIT, MICH. 48210 6460 Michigan Avenue TA 5-7560	PHILADELPHIA, PA. 19123 1013 N. Marshall Street WA 5-8878
ELIZABETH, N. J. 07201 956A Elizabeth Avenue 354-7608	PITTSBURGH, PA. 15222 346 Third Ave. GR 1-3712
HAMTRAMCK, MICH. 48212 11415 Jos Campau Avenue 365-6350	ROCHESTER, N. Y. 14621 683 Hudson Ave. BA 5-5923
HARTFORD, CONN. 06103 11 Charter Oak Ave. 240-6255	SAN FRANCISCO, CALIF. 94122 1236 — 9th Avenue LO 4-7981
KANSAS CITY, KANSAS 66102 18 So. Bethany AT 1-1757	SEATTLE, WASH. 98125 11551 6th Place N.E. LM 3-3336
LOS ANGELES, CALIF. 90026 2841 Sunset Blvd. 382-1568	SOUTH BOSTON, MASS. 02127 390 West Broadway AN 8-8764
MIAMI, FLA. 33138 6405 Biscayne Blvd. FR 9-8712	SOUTH RIVER, N. J. 08882 168 Whitehead Ave. 257-2113
MINNEAPOLIS, MINN. 55418 2422 Central Ave., N. E. Telephone: (612) 788-2545	TRENTON, N. J. 08611 750 Liberty Street LY 9-9163
NEW BRITAIN, CONN. 06052 97 Shuttle Meadow Ave. 224-0829	VINELAND, N. J. 08360 West Landis Ave. Parish Home 609-696-9796
	WORCESTER, MASS. 01604 82 Harrison Street 788-3317

SEKMADIENĮ LAISVĖS SALĖJE MINĖJIMAS VILNIAUS 650 M. SUKAKTIES. TURĖSIME SVEČIŲ IŠ VILNIAUS. TSRS AMBASADOS WASHINGTONĖ KONSULARINIO SKYRIAUS SEKRETORIUS EDMUNDAS JUŠKYS DUOS PAGRINDINĘ KALBĄ. MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS AIDO CHORAS SU SOLOISTAIS, VADOVYBĖJE MILDRED STENSLER. PRADŽIA 2 V. PO PIETŲ. PO PROGRAMOS BUS VAKARIENĖ. ĮĖJIMO AUKA \$3. NIUJORKO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS Kviečia visus.

Bronė ir Walteris Keršuliai

Su sėkminga "Laisvės" vjaus pradžia, gražiai atžymėta W. Keršulio jubiliejinė sukaktis

Šių metų lapkričio 30-tą dieną Laisvės salėje įvyko mūsų laikraščio "Laisvė" vjaus atidarymas ir mielojo laisviečio, pažangaus veikėjo Walterio Keršulio pagerbimas, kuriam šiemet sukanka 85 metai. Tai buvo graži dviguba šventė, į kurią susirinko pilnutėlė salė svečių. Visi linksmai nusiteikę vaišinosi, linkėjo mielaijam Walteriui geriausių sėkmių ir šia proga sukėlė gan didelę sumą "Laisvės" vjaus pradžia.

Svečių tarpe malonu buvo matyti atvykusį net iš Washingtono Tarybų Sąjungos Pasituntinbės konsulinio skyriaus II-ąją sekretorių Edmundą Juškį ir esantį Jungtinės Tautos "Moscow News" korespondentą Apolinarą Sinkevičių.

Programos įvados žodį tarė "Laisvės" direktorių tarybos pirmininkas Povilas Venta. Pakėlus tostą ir sudainavus "Ilgiausių Metų", jis pakvietė administratorę Ievą Mizarienę prarasti tolimesniąją programos eigą.

SVEIKINIMAI IR KALBOS

Pirmiausia buvo pakviestas kalbėti Apolinaras Sinkevičius, kuris yra labai artimas Keršulio draugas. Nors amžiumi jis galėtų būti jų anūkas, tačiau mintimis jie labai artimi. Apolinaras ir jo žmona Zinaida visuomet suranda mielą draugystę Bronės ir Walterio Keršulių tarpe. Pasveikinęs jubiliatą nuo savęs ir žmonos, apjuosė Walterį su lietuviška juosta. Apolinaras linkėjo, kad Walteris, kaip lietuviškas žuolas prigijęs amerikietiškoje žemėje, gyventų dar ilgus metus. Draugų Keršulio idėja už žmonių geresnę būklę nepaprastai įvertinama. Jis linkėjo, kad ši idėja vis būtų ir klestėtų.

Laisvės veteranas ir poetas Jonas Juška, išteikdamas gėlių puokštę, pasveikino jubiliatą su savo sukurta, šia proga, eilėraščiu.

Gerbiamas svečias Edmundas Juškys sveikino

jubiliatą, linkėdamas jam geros sveikatos, ilgų gyvenimo metų ir daug džiaugsmo. Prie linkėjimų prijungė ir savo žmonos Aldutės nuoširdžius sveikinimus. Tarp kitko, gerbiamas svečias pasakė, kad Walteris Keršulis, atvažiavęs į Ameriką, pajuto pasaulyje esančią socialinę neteisybę. Pasaulyje egzistuoja žmogaus išnaudojimas ir kiekvieno dorą žmogaus pareiga yra kovoti pagal savo išgales už darbo žmogaus laimę. Walteris išlaikė ištikimybę pažangios idėjos judėjimui nuo pat jaunystės iki šio garbingo jubiliejaus. Tai vienas iš būdingiausių bruožų gerbiamo jubilato gyvenime. Tačiau, jis teigė, jubilatas nebūtų tiek nuveikęs, jeigu neturėtų šalia tokio puikaus, pastabaus žmogaus, kaip gerbiama draugė Bronė Keršulienė. Pažymint tuos du bruožus Walterio gyvenime, Edmundas Juškys iškėlė jubilatui gražią ir reikšmingą dovanėlę - stovylėlę su reikalingu Lenino portretu ir gintaro gabalėliu, apibūdindamas stovylėlės simbolinio atspindžio du bruožus, būtent: Lenino portretas - ištikimybė idėjoms, ir gintaro gabalėlis, kuris yra kaip Jūratės asara, visada simbolizuoja šilumą.

Programos vedėja Ieva Mizarienė pranešė, kad prieš porą dienų, atvyko į New Yorką su Tarybų Sąjungos delegacija į Jungtines Tautas Vytautas Zenkevičius dalyvauti ten einamose sesijose. Per Ievą Mizarienę jis sveikina Walterį Keršulį su jubiliejumi ir apgailestauja, kad dėl laiko stokos, jis negalės dalyvauti parengime. Tą pačią dieną skambino iš Chicago, Ill., telefonu "Vilnius" redaktorius J. J. Juška, sveikindamas jubiliatą su geriausiais linkėjimais, apgailestaudamas, kad negali dalyvauti pagerbime ir asmeniniai palinkėti geros sveikatos ir laimės.

(Nukelta į 5 pusl.)

Tarp lietuvių

Po ilgos ir sunkios ligos, rugsėjo 8 d. mirė Jonas Balažentis. Jis buvo palaidotas rugsėjo 12 d. Cypress Hills kapinėse. Liko dvi dukros, du ženai ir penki anūkai.

Balažentis buvo ilgametis "Laisvės" skaitytojas. Kada "Laisvės" įstaiga buvo ant Ten Eyck Street, Brooklyne, Balažentis turėjo taverną skersai gatvės. Reiškiamė užuojautą J. Balažentio artimiesiems.

Mūsų susirinkimų lankytoja ir draugijū narė Ona Walmusienė jau senokas laikas pasidavusi į Vanderbilt Nursing Home, Staten Island, N. Y. Ji uoli "Laisvės" skaitytoja ir seka visą mūsų judėjimą. Gaila, kad draugė negali su mumis dalyvauti. Linkime jai sveikatos.

Po dešimts savaitių kelionės Lietuvoje ir kituose Europos miestuose, sugrįžo į New Yorką Margaret Cowl (Kavaliauskaitė). Tikimės greitai laiku pasimatyti su ja ir išgirsti josios išpūdžius iš kelionės.

Trys aidietės, mokytoja Mildred Stensler, Tessie Stočkienė ir Adelė Lupsevičienė nusitarė vykti atostogoms į Jugoslaviją ir Italiją. Jos išskris spalio 21 d. ir grįš spalio 28 d.

Linkime joms laimingos ir malonios kelionės.

Bilis Tamulinas, kuris 1969 metais svečiavosi Lietuvoje, išvyko spalio 9 d. į Afriką. Jis ten dalyvaus ekspedicijoje (safari), gyvens moteliuose, kurie pastatyti virš medžių.

Jam taipgi linkime laimingos ir įdomios kelionės.

Važiudami aplankyti savo dukrą ir jos šeimą Philadelphiaje, Servit ir Ruth Gugal iš Detroit, pasuko ir į mūsų pusę. Jie aplankė "Laisvės" ir LDS įstaigas antradienį, spalio 9 d. Buvo labai malonu pasikalbėti su detroitiečiais, kurie daug dirba savo kolonijoje. IEVA

WASHINGTONAS. Apkalintintas Watergate dalyvis Hunt liudijo tyrinėjime, kad Nixonas užgyręs įsiveržimą į demokratų raštine.

Mirė

Spalio 4 d. mirė Ona Bečienė, Igno Bečio žmona. Ji gyveno Union, N. J.

Buvo palaidota spalio 8 d. Ona Bečienė buvo Niu Jorko Lietuvių Moterų Klubo narė. Sermonyse dalyvavo ir atsisveikinimo kalbą pasakė Ieva Mizarienė.

Apie šermenis bus parašyta daugiau sekamam "Laisvės" numeryje.

Antradienį, spalio 9 d., mirė Ignas Sutkus, kuris gyveno Maspeth. Rašant šią žinią dar nebuvo žinoma, kur jis bus pašarvotas bei kada palaidotas. Visi niujorkiečiai gerai pažinojo Igną, kuris užlaikė taverną Brooklyne per ilgus metus ir buvo uolus mūsų parengimų lankytojas bei draugijū narys.

NEW YORKO NAUJIENOS

Manhattano gyventojas teisme laimėjo \$365,000 už savo vyro mirtį. Jos vyrą elektra užmušė jam dirbant apartmentiniame name.

Kongresmanas Addabbo vadoja St. Albans piliečių kovai už išlaikymą Albans Naval Hospital, kurį valdžia nusitarė uždaryti. Ligoninė vietos gyventojams labai reikalinga.

Rugsėjo mėnesį mieste narkotikų pardavinėtojų areštai sumažėjo 75%. Areštuota tik 252 žmonės.

Bomba padarė daug žalos International Telephone & Telegraph korporacijos pastate. Sakoma, antifašistų protestas, kam kompanija remia Čilės fašistus.

Dr. Phillip Lee Polakoff, grįžęs dabar iš Čilės, nupiešė Čilėje baisy žudymą ir brutali kankinimą civilinių kalinių. Jis ragina Jungtines Tautas daryti žygius prieš fašistinį terorą Čilėje.

Vietos uniųjų susirinkimas pasmerkė fašistų terorą Čilėje ir pasižadėjo padėti antifašistams.

Tarybų Sąjungos ir Amerikos Draugiskumo taryba ruošia draugiskumo parengimą lapkričio 25 d. Town Hall. Tikisi skaitlingo atsilankymo.

RASHEED STOREY

Komunistų kandidatas majoro vietai Rasheed Storey kalbėjo per radiją rugsėjo 30 d. Ragino paremti komunistų rinkimų vajų.

Policijos 32-asis precinktas pagerbė 12 policistų, kurie buvo užmušti kovoje su plešikais šiais metais.

Katalikų mokytojų streikas dar tebesitęsia. Pasiatarimai neduoda susitarimo pakelti mokytojams algas tokiu lygiu, kokią gauna viešųjų mokyklų mokytojai.

Jau ketvirtą kartą nakties laiku bomba sprogdta prie Komunistų partijos raštinės. Tai fašistinių gaivalų darbas.

WASHINGTONAS. Respublikonų vjaus komitetas pridavė teismui finansinius rekordus, kurie rodo, kad Nixono išrinkimui 1972 m. republikonai sukėlė \$60.2 milijonus. Demokratai sukėlė apie \$38 milijonus McGoverno rinkimams.

Martha speaks again!

Martha Mitchell

After nearly a month-long silence Martha Mitchell spoke again, and this time she was really angry.

According to a newspaper article, she thinks her husband is "a goddamned fool" to protect Nixon.

About Nixon's not knowing anything about the Watergate she said: "I saw the leather-bound campaign strategy book for 1972 that was written by Nixon and Halde-man. It included the whole procedures of everything that has happened. I saw it with my own two eyes when I was trying to press John not to go into the campaign."

"It was at least two inches thick", she added. "Everything was there from A to Zeta, that's why the (Ervin) Committee should call me".

She angrily disputed Nixon's statement that Mitchell had never told him about the Watergate break-in, and that he had not asked Mitchell about it.

"For God's sake, he used to call John at two o'clock in the morning, and he said he didn't call his attorney general? He called him every night. I've got proof from Julia (her housekeeper)."

"Why did they go out on the "Sequoia (the presidential yacht) every night last summer during the re-election campaign", she said.

"Nixon was aware of the whole goddamned thing". Mrs. Mitchell believes that her husband defended the President's innocence "because he thinks he (Nixon) would give him (executive) clemency for what he has done for him".

ILSE

Brockton, Mass.

Rugsėjo 29 dieną mirė ilgametė Brocktono gyventojas Amelia Butkus. Gyveno 14 Halbrook Ave. Mirė sulaukus 86 metų amžiaus. Buvo pašarvota Yakuvonio koplyčioje. Palaidota spalio 3 d. Melrose kapinėse. Velionė buvo gimusi ir augusi Lietuvoje. Čia išgyveno 65 metus. Liūdi sūnus Anista Butkus ir penki anūkai.

Jai amžina ramybė, o užuojauta jos artimiesiems.

Apie Aido Chora

Jau įvyko 3 šio sezono Aido choro pamokos. Visi aidiečiai reguliariai atsilanko, nes žino, kad juos laukia dideli darbai. Aidas dainavo "Laisvės" vjaus atidaryme, kuomet buvo atžymėtas choro išdininko Walter Keršulio 85-asis gimtadienis, ir šia proga choras paaukojo \$100. Šį sėkmadienį Aidas dainuos Vilniaus miesto 650 metų sukakties atžymėjimo parengime. Prie šio parengimo stropiai rengiasi Moterų klubas.

Taip pat artinasi "Laisvės" koncertas, kur aidiečiai turi išstoti su nauja daina ir tinkamu repertuaru.

Į Pirmąsias pamokas (seniai nesimačius) aidiečiai atėjo su skanėsių nešinėliais. I. Mizarienė atnešė lauktuvių iš Lietuvos, prof. H. Juška, atvesdamas savo tėvelį į pamokas, padovanavo "stipriosios". Užkandžius paruošė N. Iešmantienė ir H. Feiferienė. Vaisių atnešė J. Lazauskienė ir M. Stensler.

Pirmosiose pamokose turėjome ir malonią viešnią iš Lietuvos, iš Klaipėdos miesto, Jadvygą Bekerienę, kuri tuo laiku viešėjo pas savo sesutę Birutę Antonelę, kuri gyvena Brooklyne. Jai buvo malonu susitikti su aidiečiais ir išgirsti, skirtingu akcentu, kalbančius lietuvių, dainuojant viename choro.

Šiais metais, dėl įvairiausių priežasčių, užsilviko išdo ir finansų knygų patikrinimas, kurias peržiūrėjo N. Iešmantienė ir H. Feiferienė. Pranešta, kad knygos balansuojasi gerai. N. Iešmantienė raportavo išdo stovį ir pranešė apie choro pavasarinį koncertą, kuris nedavė pelno, bet atvirkščiai, gerą estetinį pasitenkinimą. CHORO KORESP.

Pramogų Kalendorius

SPALIO 28 D.

Ozone Parke Laisvės salėje filmų rodymo popietė. Ruošia LLD 185 kp. Jurgis Klimas ir Jonas Grybas parodys labai įdomius filmus. Pradžia 2 val. po pietų. Dovanų tik \$1.

SPALIO 28 D.

"Laisvės" fondai pietūs įvyks spalio 28 d., 1 val. po pietų, Hartford, Conn. Ruošia: L. M. Klubas ir Laisvės choras. Bus graži meninė programa ir geri pietūs už prieinamą kainą.

LAPKRIČIO 11 D.

"Laisvės" metinis koncertas, Maspetho Liet. Piliečių Klube, 69-63 Grand Ave. Prašome apylinkės kolonijū tą dieną laikyti laisvą.

Moterų Klubo narė

Niu Jorko Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyks trečiadienį, spalio 17 d., 1:30 val. po pietų. Visos dalyvausime. VALDYBA (40-41)

Chicago, Ill.

Kaip žinia, "Vilnius" redaktorius S. J. Jokubka buvo sunkiai susirgęs. "Daugiau kaip dvi savaites išgužėlio ligonio patale. Billings ligo-ninėje jam buvo padaryta skaudi operacija. Viskas sėkmingai baigėsi.

Smagu pranešti, kad šiomis dienomis pradeda ateiti redakcijon po truputį patal-kininkauti kolektyvui, kad laikraščio ėjimas nesutrūktų. M.

GIFTS for RELATIVES IN USSR

for the Holidays Season

MOTORCYCLES, REFRIGERATORS, WASHING MACHINES, TELEVISION SETS, CAMERAS, FURNITURE, SEWING MACHINES

Also clothing, fabrics, furs, watches and food products

New Models of Automobiles

ZHIGULI VAZ-2101

ZHIGULI VAZ-2102-Station Wagon

ZHIGULI VAZ-2103-New Model

MOSKVITCH 408 - IE

MOSKVITCH 412 - IE

ZAPOROZHETS ZAZ-968

PODAROGIFTS, INC.

is the ONLY firm in the USA which sends GIFT CERTIFICATES through VNESHPOSYLTORG without any intermediates, banks, etc.

PODAROGIFTS, INC. is the only firm in the USA that produces evidence of delivery in accordance with its agreement with VNESHPOSYLTORG

For our customers convenience orders can be placed with any of our affiliates:

Package Express & Travel Agency, 1776 Broadway, New York, N.Y. 10019

Globe Parcel Service, Inc., 723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Cosmos Parcel Express Corp., 488 Madison Avenue, New York, N.Y. 10022

or directly with our Main Office:

PODAROGIFTS, INC.

240 Fifth Avenue New York, N. Y. 10001.

(Between 27 and 28 Sts.)

Telephone: 212-685-4537

Open Saturdays until 5:00